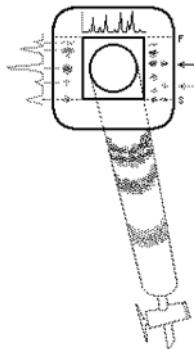

KJ2050 Analytisk kjemi, GK

(Analyse ved kromatografisk separasjon)

1. Innledning (og noe terminologi)
2. Noe generell teori
  - A. Retensjonsparametere
  - B. Sonespredning
  - C. Sonespredningsmekanismer (*fysiske årsaker til sonespredning*)
- 3. Korte innføringer til spesifikke teknikker**
  - A. Væskekromatografi (*Liquid Chromatography, LC*)
    - a) Innledning
    - b) Instrumentering
  - B. Gasskromatografi (*Gas Chromatography, GC*)**
    - a) GSC vs. GLC
    - b) Instrumentering
4. Kromatografi i analyser

3. Korte innføringer til spesifikke teknikker

3. B. Gasskromatografi (Gas Chromatography, GC)

Den mobile fasen, MF, er en gass.

Den stasjonære fasen, SF, er
en væske – fordelt utover overflaten av et fast bærematerial (GLC),
eller
et fast (porøst) adsorpsjonsmiddel (GSC);

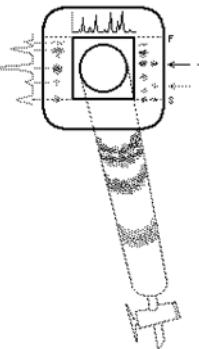

1950-tallet (?)

Google pictures (Nov. 2013)

2010-tallet (?)

3. Korte innføringer til spesifikke teknikker

3. B. Gasskromatografi (Gas Chromatography, GC)

Den mobile fasen, MF, er en gass.

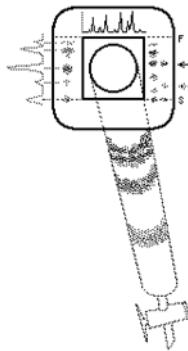
Den stasjonære fasen, SF, er
en væske – fordelt utover overflaten av et fast bærematerial (GLC),
eller
et fast (porøst) adsorpsjonsmiddel (GSC).

Viktig forskjell i forhold til væskekromatografi (LC) :

MF'en i GC ("bæregassen"):

... er ut av stand til å solvatisere analytter – kan ikke "hjelpe" dem
med å være i MF'en / i gassfasen !

... kan ikke gi intermolekylære stabiliserende vekselvirkninger,
(i motsetning til væsker, f.eks. i SF'en (i GC eller LC) , eller i MF ved LC).

3. Korte innføringer til spesifikke teknikker

3. B. Gasskromatografi (Gas Chromatography, GC)

3. B. a) Gass-faststoff- og Gass-væske-kromatografi (hhv. GSC & GLC):

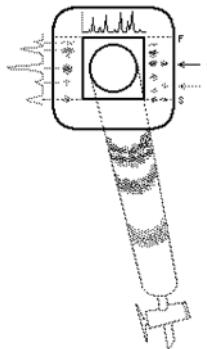
I **GSC** (Gass-faststoff kromatografi) er retensjonen vanligvis sterkt!

Dette p.g.a. sterke intermolekulære krefter / vekselvirkninger mellom analytter og SF'en (og ingen tilsvarende mellom analyttene og MF).

Analyttene blir ikke, som i LSC, utsatt for sterkt konkurransen om adsorpsjonssetene fra MF-molekyler, og blir heller ikke, ved "overflytting" til MF, "kompensert" ved energi-gevinsten fra solvatiseringen med MF-molekylene (som det skjer ved LSC, i motsetning til GSC).

GSC er derfor bare anvendbar på stoffer som har et **høyt damptrykk i utgangspunktet**, har dermed et begrenset, men viktig anvendelsesområde der:
for permanente gasser, løsningsmidler og VOC's (Volatile Organic Compounds).

GSC er komplementær til GLC, som har i minste laget med retensjon for akkurat disse typer analytter.

3. Korte innføringer til spesifikke teknikker

3. B. Gasskromatografi (Gas Chromatography, GC)

3. B. a) Gass-faststoff- og Gass-væske-kromatografi (hhv. GSC & GLC):

Prinsipp for **gass(-væske-)kromatografi**, GC (GLC) (GC "by default"):

Fordeling av prøvekomponentene mellom to homogene faser.

SF = væske - MF = gass.

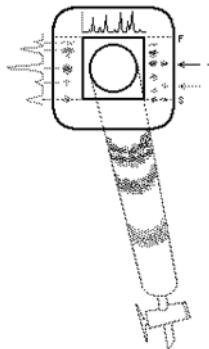
Retensjonen er avhengig av analyttenes "løselighet" i *gassfasen*, som er bestemt :

- primært damptrykket av prøvekomponentene ("kokepunkt" av prøven) over SF;
- litt mindre av adsorpsjon (i GSC)
- enda litt mindre av løseligheten i SF-væskefilmen (i GLC)
= damptrykk fin-justert av interaksjoner med SF - "likt løser likt" for SF
- ± uavhengig av bæregassens natur (MF).

Hovedfaktoren ved praktisk gasskromatografi:

TEMPERATUREN

da den bestemmer damptrykket av prøven .

3. Korte innføringer til spesifikke teknikker

3. B. Gasskromatografi (Gas Chromatography, GC)

3.B. a). Gass-faststoff- og Gass-væske-kromatografi (hhv. GSC & GLC):

Hovedfaktoren ved praktisk gasskromatografi:

TEMPERATUREN

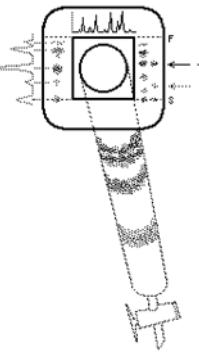
da den bestemmer damptrykket av prøven :

Forutsetninger for vellykket GLC: **prøven** må ...

- være (relativt) **flyktig**,
- være (relativt) **stabil**
(=overleve injektor- og/eller kolonnetemperaturer opp til 200-300C i noen sekunder og/eller minutter)
- ha en viss **løselighet** i stasjonær-fase-væsken.
- Helst ikke inneholde ikke-flyktige komponenter.

NB.1 : Bærematerialet, som trengs for å "immobilisere" SF'en (holde på plass), bør ikke alt for "være aktivt" selv (ikke adsorbere analyttene).

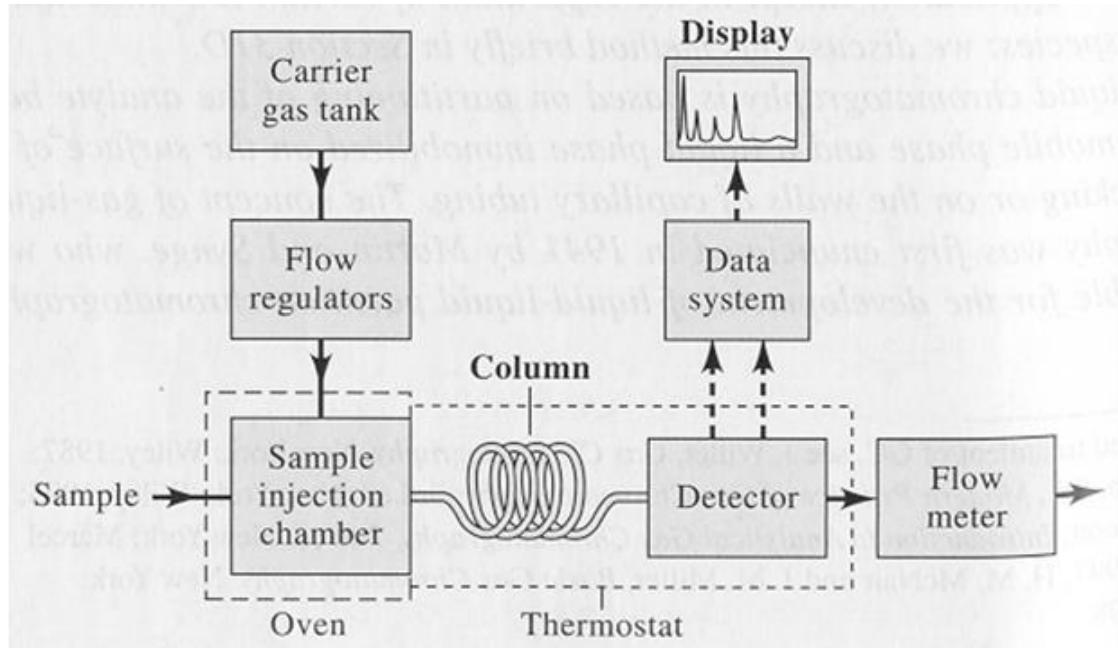
NB.2 : Forskjell i løselighet som ulike analytter har i ulike SF'er kan utnyttes til å "finpusse" på selektiviteten/ separasjonen (/oppløsningen) .

3. Korte innføringer til spesifikke teknikker

3. B. Gasskromatografi (Gas Chromatography, GC)

3.B. b) Instrumentering for gasskromatografi : Gasskromatografen - oversikt

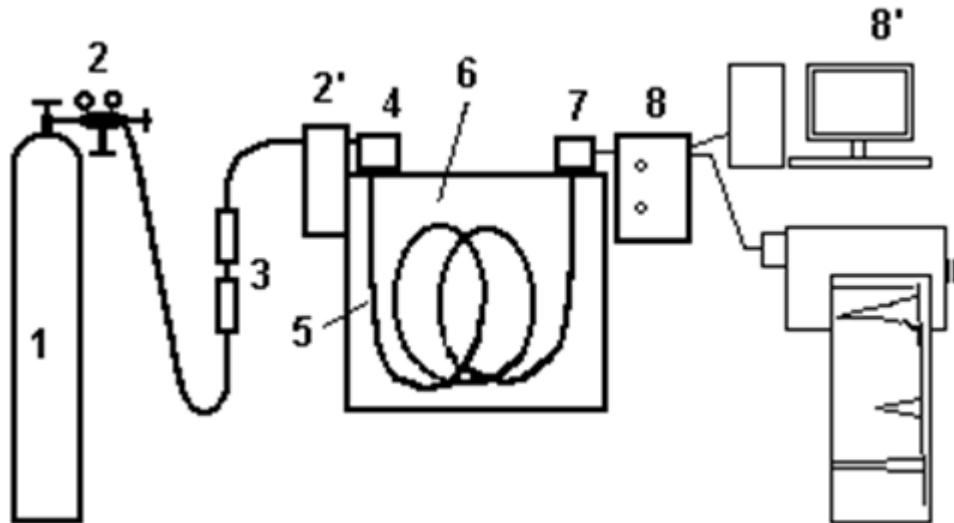
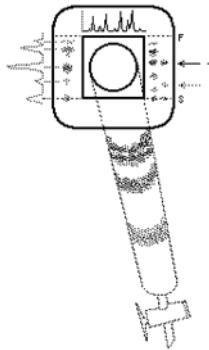
Figure 31-1 Block diagram of a typical gas chromatograph.

A. Douglas C. Skoog, Donald M. West, F. James Holler, Stanley R. Crouch: *Fundamentals of Analytical Chemistry*, 8th Ed., 2004.
Sider 920 - 1003 -- Kapitler 30E, 31, 32 , 33B.

3. Korte innføringer til spesifikke teknikker

3. B. Gasskromatografi (Gas Chromatography, GC)

3.B. b) Instrumentering for gasskromatografi :

1 Bæregass	6 GC-ovn, kolonne- termostatering
2 Gassregulering	7 Detektor
3 Evt. Gassrensing	8 Data-lagring/ analyse/utskrift
4 Injektor	
5 Kolonnen	

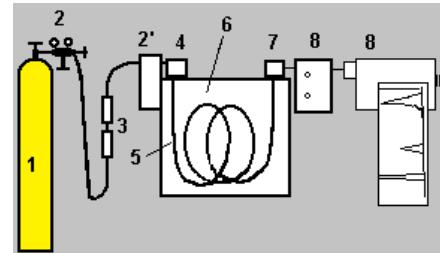
Detektor ↓   Injektor ↓

Kolonneovn ↑ med "kapillær-
GC kolonne"

3. Korte innføringer til spesifikke teknikker

3. B. Gasskromatografi (GC)

3.B. b) Instrumentering for gasskromatografi :

3. B. b. 1 Bæregass - den mobile fasen

- Bæregassen transporterer analyttene gjennom kolonnen, forbi SF'en.
- Ingen kjemiske vekselvirkninger mellom prøver og MF (ingen solvatisering el.l.).
- Valg av bæregass har ingen innflytelse på analytt-selektivitetene (k , α) i GC.

Vanligste bæregass :

H₂, He, N₂;

(sjeldent: Ar, CH₄, (CO₂ SFC))

Valg av gass bestemmer :

- Størst effektivitet (lavest H): N₂
- Høyere effektivitet ved høyere gasshastigheter (raskere analyser): He og H₂

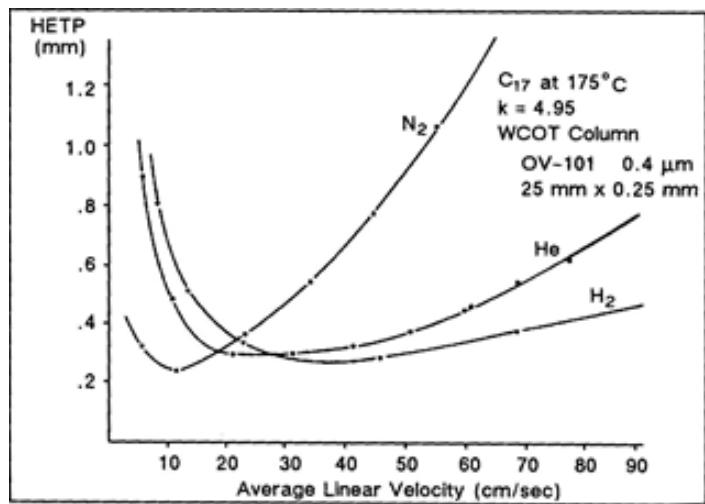

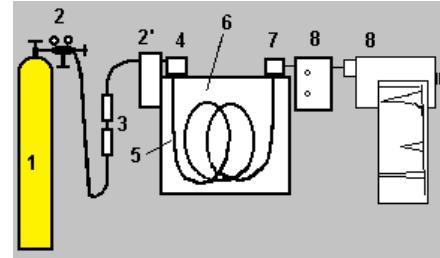
Figure 1-7. Efficiency curves for a 25 m x 0.25 mm id WCOT column with 0.4 μm of OV-101.

3. Korte innføringer til spesifikke teknikker

3. B. Gasskromatografi (GC)

3.B. b) Instrumentering for gasskromatografi :

3. B. b.1. Bæregass - den mobile fasen

For å gjøre t_R reproducerebare).

→ Gass-trykk og mengde må reguleres / kontrolleres -
reproducerebart og nøyaktig

N.B. 1: Gass er et kompressibelt fluid :

ved "steady state": masse-strøm inn = masse-strøm ut (i g/min el. Mol/min),
men : volumetrisk strøm inn er ulik (er mindre enn) volumetrisk strøm ut ,
fordi trykket er lavere, og gassvolumet større, ved utgangen enn ved inngangen
--> volumøkning fra injektor til detektor.

N.B. 2: Bæregass inn i kromatografen skal være "renest mulig".

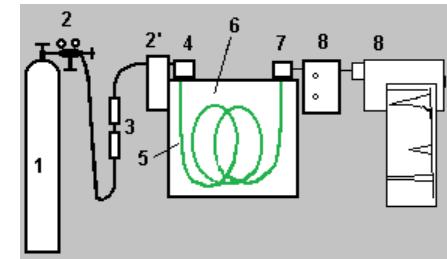
- unngå SF-dekomponering (kjemisk reaksjon med forurensing i gassen i varmen, særlig O₂),
- unngå forurensinger, som gir spøkelsestopper, eller ekstra detektor-støy.

3. Korte innføringer til spesifikke teknikker

3. B. Gasskromatografi (GC)

3.B. b) Instrumentering for gasskromatografi :

3.B.b. 5. Kolonnen (omtaler her bare GLC, ikke GSC)

(i) Den stasjonære fasen):

Må ha væske(-lignende) egenskaper, bl.a.,

- være amorf,
- tillate høye diffusjonskonstanter,
- kunne oppløse analyttene.

Må i tillegg ha:

- ekstremt lavt damptrykk – høyt kokepunkt,
For å 'holde seg fysisk på plass' - ikke tørkes opp ('fordampes/blåses bort'),
- høy termisk stabilitet.
for å overleve kjemisk uendret de ganske høye temperaturene, i lengre perioder.

3. Korte innføringer til spesifikke teknikker

3. B. Gasskromatografi (GC)

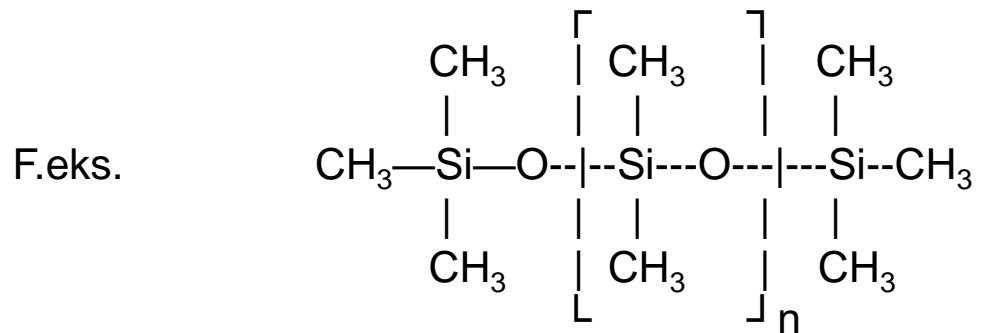
3.B. b) Instrumentering for gasskromatografi :

3.B.b. 5. Kolonnen (omtaler her bare GLC, ikke GSC)

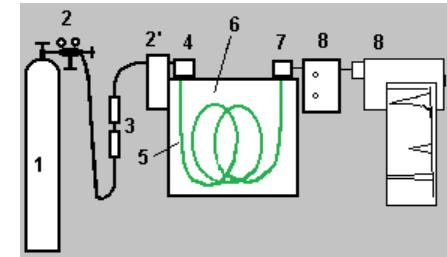
(i) *Den stasjonære fasen:*

Et begrenset antall spesialfremstilte stoffer brukes i dag.

Som regel polymerer, hovedsakelig av typen **polysilosaner ("silikon-polymerer")**:

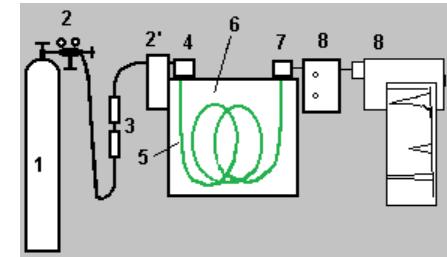

Eksempelet her er en methyl-silikon: **PDMS, poly(dimethylsiloxan)**

3. Korte innføringer til spesifikke teknikker

3. B. Gasskromatografi (GC)

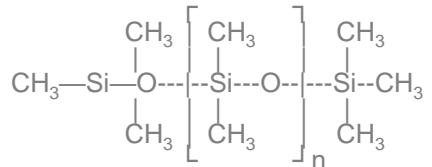

3.B. b) Instrumentering for gasskromatografi :

3.B.b. 5. Kolonnen (omtaler her bare GLC, ikke GSC)

(i) Den stasjonære fasen):

Polysiloksaner ("silikon-polymerer") :

PDMS, poly(dimethylsiloxane).

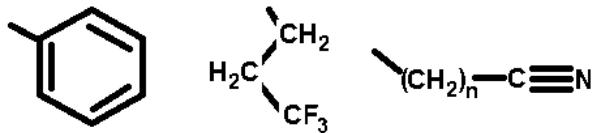
"Silikoner" er populære i GLC: Store variasjons- og tilpasnings-muligheter for GC:
ved å variere

- typer substituenter på silikon-atomene, og
- deres mengde-messige fordeling.

CH_3 (som vist i PDMS ovenfor) kan (delvis eller helt) erstattes med andre substituenter.

Typiske "erstattere" er:

fenyl, trifluorpropyl, cyanopropyl (etter økende polaritet).

én klassisk, meget populær u-polar silikon SF in GLC er :

95%metyl-5%fenyl-siloksan

(bare marginalt mer polar enn PDMS): kjent som bl.a. DB-5ms, FV-5ms, etc. eller SE52, HP-5, etc.

3. Korte innføringer til spesifikke teknikker

3. B. Gasskromatografi (GC)

3.B. b) Instrumentering for gasskromatografi :

3.B.b. 5. Kolonnen (omtaler her bare GLC, ikke GSC)

(i) Den stasjonære fasen):

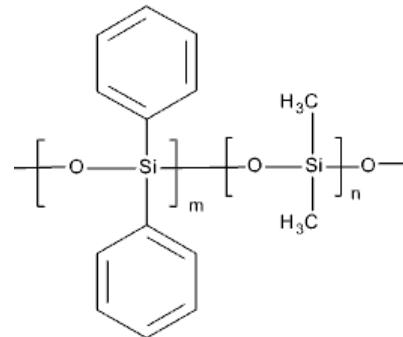
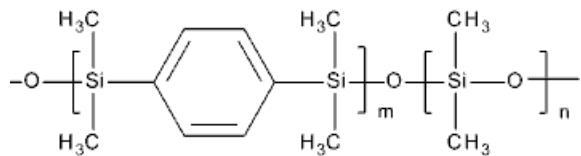
én klassisk, meget populær u-polar silikon SF in GLC er :

95%metyl-5%fenyl-silosane (bare marginalt mer polar enn PDMS):

kjent som DB-5ms, FV-5ms, etc.

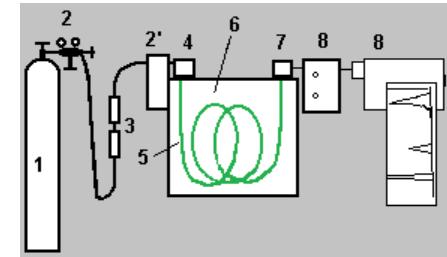
eller

SE52, HP-5, etc.

Andre kjemisk forskjellige stasjonære faser finnes også, bl.a. (mest kjent/brukt):

- **Polyetylenglykoler (PEG, "Carbowax").**

3. Korte innføringer til spesifikke teknikker

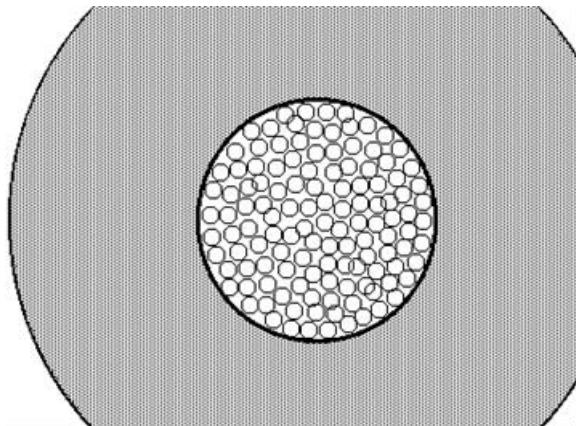
3. B. Gasskromatografi (GC)

3.B. b) Instrumentering for gasskromatografi :

3.B.b. 5. Kolonnen (omtaler her bare GLC, ikke GSC)

(ii) Kolonnetyper (de viktigste 2):

- pakkede kolonner

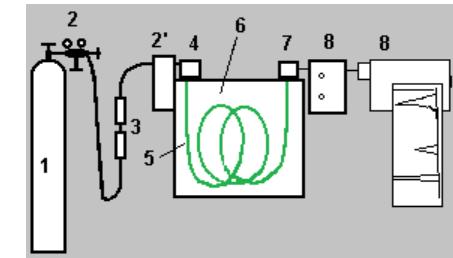
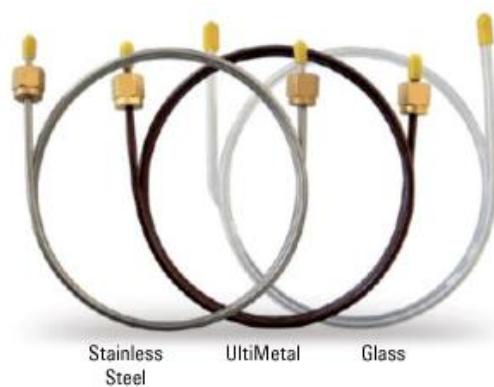

(NB.: Skjematiske tegning,
ikke helt riktig rel. størrelsesforhold !)

SF-væske er påført porøse bærematerial-partikler: (0,1 - 0,25 mm dia.), som er pakket i et (kveilet) rør (glass, metall; 1 - 5 m lang, 2 - 6 mm i.d.)

Rel. mye stasjonær fase fordelt på hele partikkeloverflaten (typisk 1- 15 % w/w i forhold til bærematerial)
→ rel. stor prøve-mengde-kapasitet (opptil μg)

Brukbar effektivitet ($N \approx 2000-5000$)

3. Korte innføringer til spesifikke teknikker

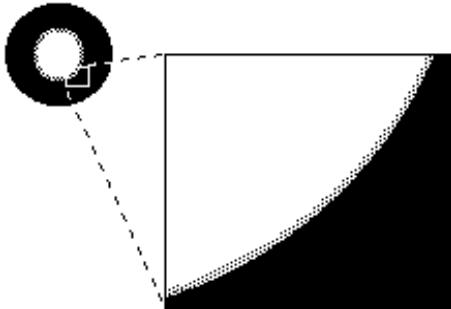
3. B. Gasskromatografi (GC)

3.B. b) Instrumentering for gasskromatografi :

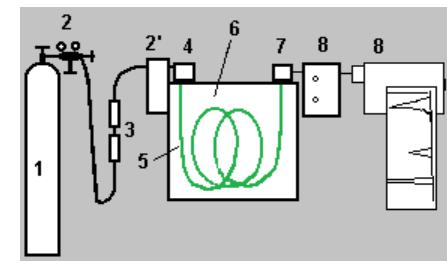
3.B.b. 5. Kolonnen (omtaler her bare GLC, ikke GSC)

(ii) Kolonnetyper (de viktigste 2):

- **Vegg-belagte kapillærkolonner – (eng.: WCOT columns = Wall-Coated Open-Tubular columns, "capillary GC columns")**

(NB.: Skjematiske tegninger,
ikke helt riktige rel. størrelsesforhold !)

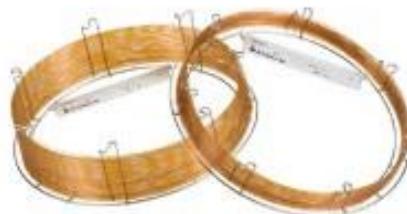
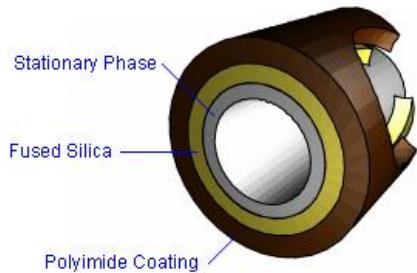
Åpne kapillærrør

(0,1 - 0,5 mm i.d., 10 - 60 m lang, rør av "fused silica" (silika))

... innvendig belagt med tynn **SF-film** direkte på kolonneveggen.
(typisk ca. 0,1 - 1 µm)

Små dimensjoner (særlig SF-mengden)
→ tåler bare meget små prøvemengder (ng).

Men: meget bra effektivitet (50000-150 000.)

IUPAC: En Kolonne med (normalt) liten diameter, ... der SF-væsken er lagt på den sort sett uforandrede glatte (eng.: "essentially unmodified, smooth") indre kolonneveggen, ...og der det finnes en åpen uhindret vei for den mobile fasen.

(en kombinasjon av IUPACs definisjoner for "Open-Tubular Column" og "Wall-Coated Open-Tubular Column".)

3. Korte innføringer til spesifikke teknikker

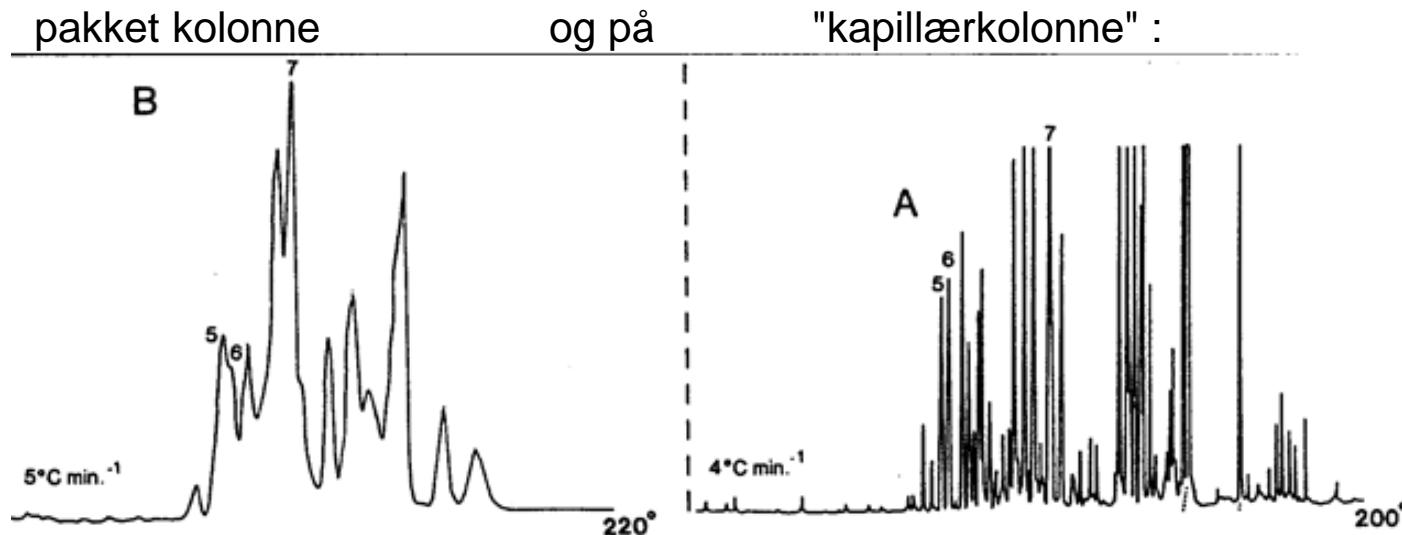
3. B. Gasskromatografi (GC)

3.B. b) Instrumentering for gasskromatografi :

3.B.b. 5. Kolonnen (omtaler her bare GLC, ikke GSC)

(ii) Kolonnetyper (de viktigste 2):

Sammenligning av GLC på

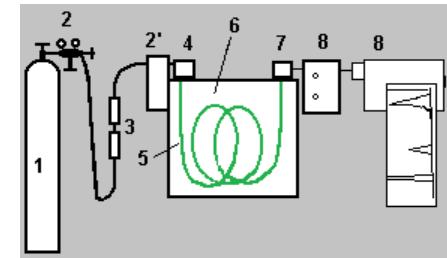

FIGURE 1.3. Chromatograms of Calmus oil on (A) a 50 m × 0.3 mm i.d. OV-1 glass open tubular column and (B) a 4 m × 3 mm i.d. column packed with 5% OV-1 on 60/80 mesh Gaschrom Q. Both runs were independently optimized. (Reproduced with permission from ref. 6. Copyright Dr. Alfred Huethig Publishers.)

For begge kolonnetyper

samme prøve (en eterisk olje: 'Calamus'-olje) og samme stasjonær fase (upolar polydimetylksiloksan).

I dag brukes mest kapillærkolonner av typen WCOT-kolonne ved GLC

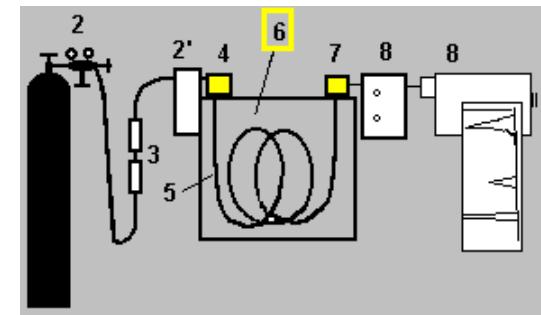

3. Korte innføringer til spesifikke teknikker

3. B. Gasskromatografi (GC)

3.B. b) Instrumentering for gasskromatografi :

3.B.b. 6. Kolonne-temperatur (-kontroll)

...Er den viktigste faktoren som bestemmer retensjonstiden :

gjennom Analyttens damptrykk ('kokepunkt') - i forhold til kolonnens temperatur:

Dette kontrolleres v.h.a.

Kolonneovn-temperaturen:

***Må kontrolleres og reguleres nøyaktig og presis !!
for å få reproducerte (retensjons-) resultater.***

Generelt :

Økt kolonnetemperatur - redusert retensjonstid

"Tommelfingeren påstår": for 30°C økning i T_{kol} : ca. halvering av k (og t_R')

Temperaturkontroll av GC-kolonner - vanligvis :

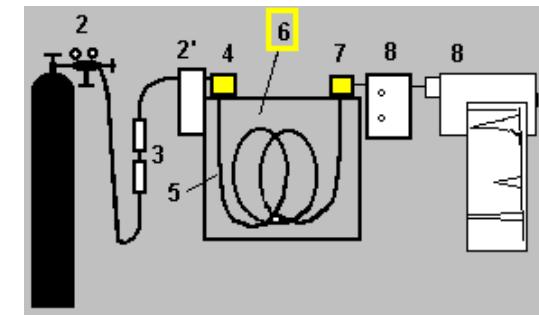
Ved spesial-"**varmluftovn**", med kraftig vifte og varmetråder;
nøyaktig kontrollerbar temperatur / temperatur-programmering.

3. Korte innføringer til spesifikke teknikker

3. B. Gasskromatografi (GC)

3.B. b) Instrumentering for gasskromatografi :

3.B.b. 6. Kolonne-temperatur (-kontroll)

Kontrollere retensjonen ved å kontrollere/regulere temperaturen:

To driftsmåter

- *isotermisk* :

Analyse ved **konstant** kolonnetemperatur.

- Enkelt i drift
- Høyest mulig effektivitet for enkle prøver, enkelt-komponenter
- Toppbredder i kromatogrammet øker (~lineært) med retensjonstiden
- Erfaring : t_R for homologer øker ~eksponensielt (eks. n-alkaner).

- *Temperatur-programmert* :

Starter analysen ved rel. lav temperatur, som så økes etter hvert.

Fordel og anvendelse:

- Prøvekomponenter med sterkt forskjellig flyktighet (retensjon) kan separeres i én analyse.
- Først elueres de lettest-flyktige analyttene, deretter de mer og mer tungtflyktige – etter som tempraturen øker.
- Toppbredder (innenfor et lineært temp-program) holder seg ca. konstant.
- Erfaring : t_R for homologer øker ~ lineært med C-antall (eks. n-alkaner).

Temperatur-programmering krever nøyaktig (!) temperatur-styring og –kontroll.

3. Korte innføringer til spesifikke teknikker

3. B. Gasskromatografi (GC)

3.B. b) Instrumentering for gasskromatografi :

3.B.b. 6. Kolonne-temperatur (-kontroll)

Kontrollere retensjonen ved å kontrollere/regulere temperaturen:

To driftsmåter

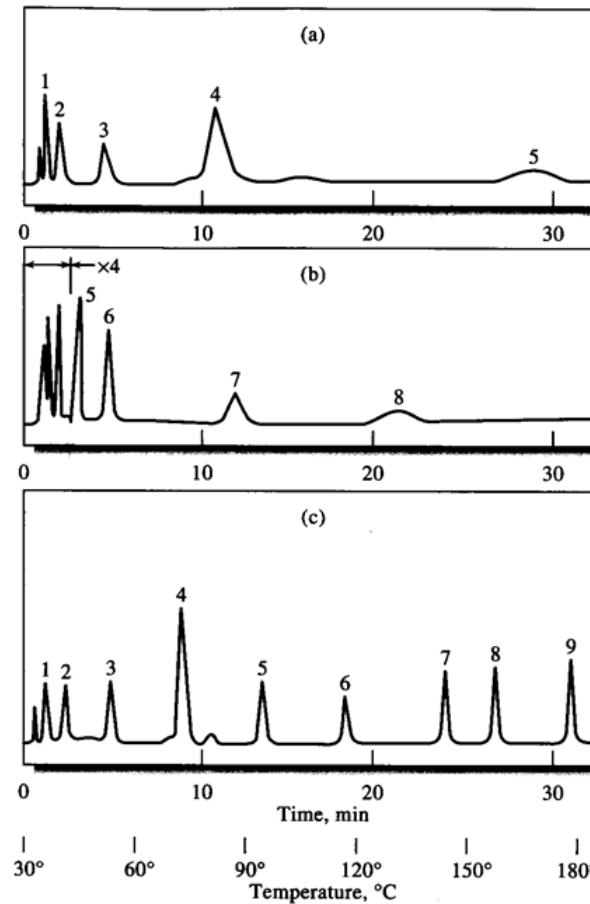
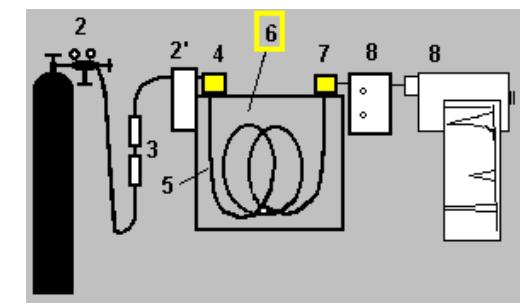
Sammenligning: isothermisk og temperaturprogrammert analyse

- isothermisk : ved 45°C

ved 145°C

- Temperatur-programmert :

ved $30^{\circ}\text{ C} \rightarrow 180^{\circ}\text{ C}$

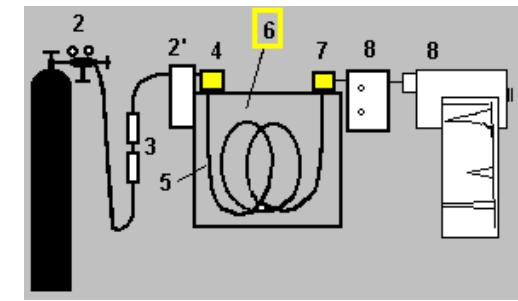
Figure 31-7 Effect of temperature on gas chromatograms. (a) Isothermal at 45°C ; (b) isothermal at 145°C ; (c) programmed at 30°C to 180°C . (From W. E. Harris and H. W. Habgood, *Programmed Temperature Gas Chromatography*, p. 10. New York: Wiley, 1966. Reprinted with permission of the author.)

3. Korte innføringer til spesifikke teknikker

3. B. Gasskromatografi (GC)

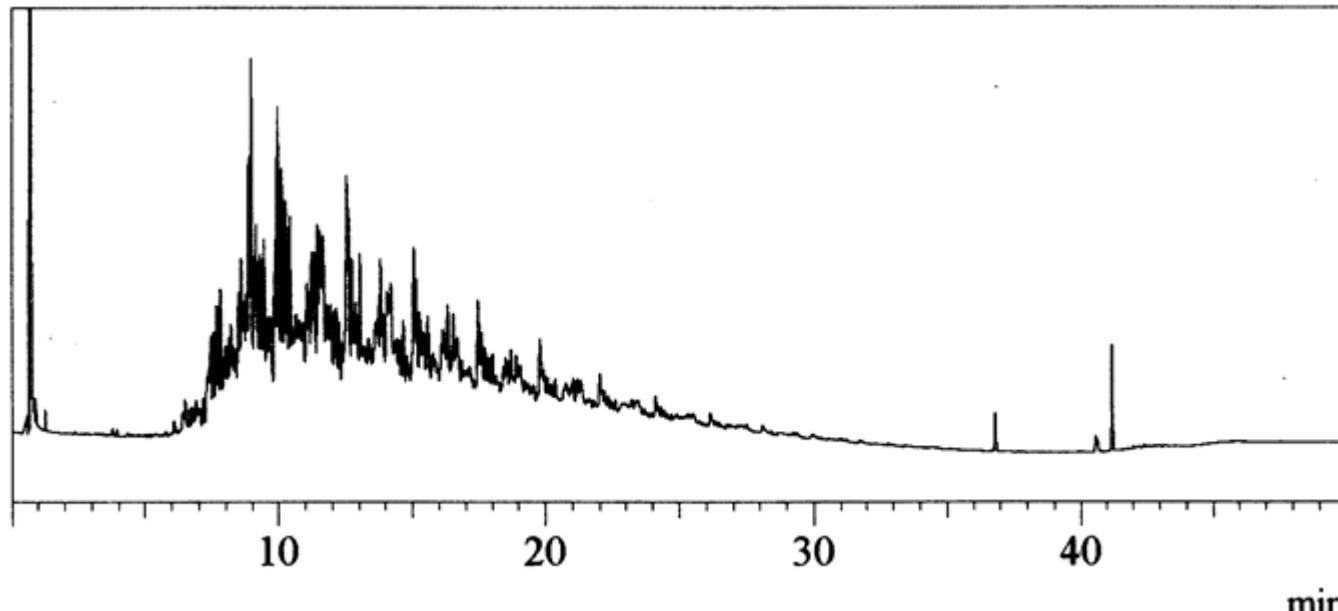
3.B. b) Instrumentering for gasskromatografi :

3.B.b. 6. Kolonne-temperatur (-kontroll)

Eksempel for en GLC-analyse : "Standard-analyse" :

Diesel-olje

Md. Nurun Nabi[†], Rudolf Schmid^{†1}, Johan Einar Hustad^{†2} (2010)

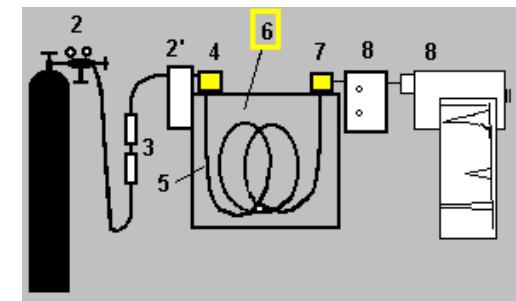
Kolonne: 0,25 µm DB-5 liquid phase, 30m length, 0,32 mm i.d. WCOT column (J&W Scientific),
ovn: start at 50°C (for 0 min), increasing at 5°C/min to 275°C and was held there for 5 min,
injektor: split/splitless injector (280°C) used,
detektor: FID at 300°C,
bæregass: hydrogen, at 0,7 bar (constant pressure)
injeksjon: 1 µL, auto-sampler injection, fast, in split mode (1:20 split),
prøve: "European Diesel fuel", diesel olje, 0,1 % i diklormetan.

3. Korte innføringer til spesifikke teknikker

3. B. Gasskromatografi (GC)

3.B. b) Instrumentering for gasskromatografi :

3.B.b. 6. Kolonne-temperatur (-kontroll)

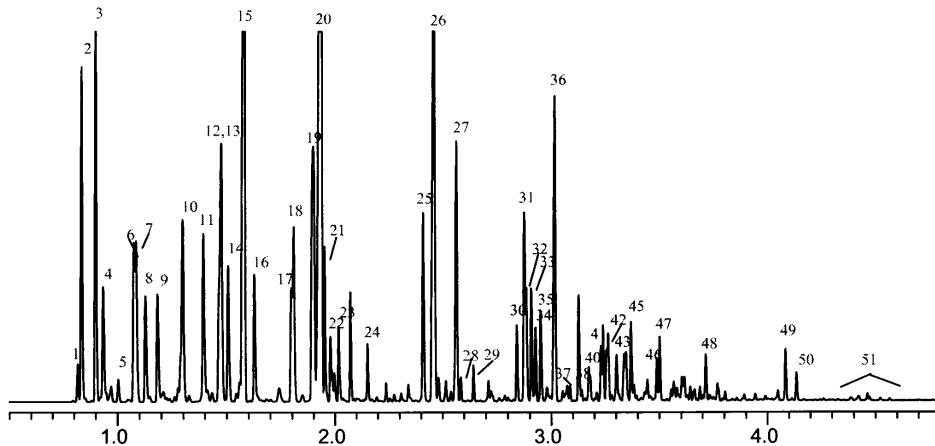

Eksempel for en GLC-analyse :

*Moderat versjon av
"Fast GC"-analyse :*

*Temperaturprogrammert på
upolar SF i WCOT-kolonne*

Unleaded Gasoline Equity-1

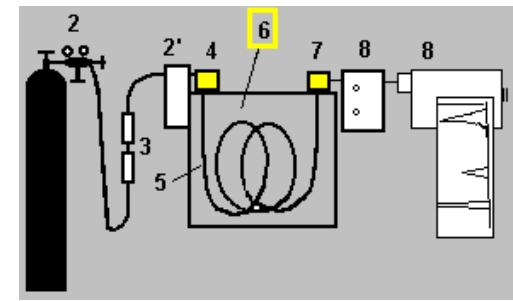
column: Equity-1, 15 m x 0.10 mm I.D., 0.1 μ m (28039-U)
oven: 40 °C (1 min.), 45 °C/min. to 150 °C (2 min.)
inj.: 175 °C
det.: FID, 175 °C
carrier gas: hydrogen, 45 cm/sec, constant
injection: 0.1 μ L, 300:1 split
liner: 2 mm I.D., straight
sample: unleaded gasoline (refinery standard), neat

3. Korte innføringer til spesifikke teknikker

3. B. Gasskromatografi (GC)

3.B. b) Instrumentering for gasskromatografi :

3.B.b. 6. Kolonne-temperatur (-kontroll)

Temperatur-kontroll *utenom* kolonnen: :

I hovedsak ...

Injektor-temperatur (4) og detektortemperatur (7)

velges som regel

- uavhengig av kolonne-temperaturen og
- noe *høyere* enn i kolonna

for

- å få raskest mulig fordampning av prøven i *injektoren* (4)
- å unngå kondensering /"utfrysing" av prøven på vei gjennom *detektoren* (7) (forsinkelser, tap av effektivitet, tap av signal (stoff)).

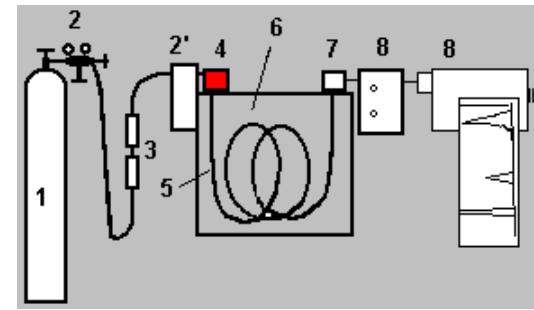
3. Korte innføringer til spesifikke teknikker

3. B. Gasskromatografi (GC)

3.B. b) Instrumentering for gasskromatografi :

3.B.b. 4. Prøveapplisering / GC-injektor

(...som blander prøven inn i MF før kolonna)

Mest brukt: fordampningsinjektoren :

- Tar imot prøven (oppløsning, væske, (spesialdesign for faststoff))
- overfører den til dampform (hvis nødvendig)
- blander den med bæregass
- overfører den til kolonna.

Viktig:

- Nøyaktig og/eller repeterbar dosering
  - I praksis problemer med nøyaktighet av prøvemengden (p.g.a. diskriminering)
    - det satses derfor på god repeterbarhet ("Autosampler"), og individuell kalibrering av analyttene.
- Rask overføring som gir smale konsentrerte analytt-soner i starten.
  - Krever normalt rask fordampning og overføring til kolonnen (begrenset fortynning).
  - Rask fordampning krever høy temperatur (dilemma: hurtighet mot skånsomhet).
- Kvantitativ overføring (uten dekomponering, diskriminering).

Injeksjon er ofte den største feilkilden/usikkerhet ved GC-analyser.

3. Korte innføringer til spesifikke teknikker

3. B. Gasskromatografi (GC)

3.B. b) Instrumentering for gasskromatografi :

3.B.b. 4. Prøveapplisering / GC-injektor

(...som blander prøven inn i MF før kolonna)

Applisering ved mikrolitersprøyter,

- typisk 0,2 – 2 μL væske,
- som regel som en oppløsning (fortynnet).

Obs.: **Kapillærkolonner** overbelastes hvis mer enn 0,1-1 μg analytter påføres.

→ krever spesielle injeksjonsteknikker

(f.eks. sterkt prøvefortynning og/eller splitt-injeksjon).

Jfr.: Pakkede kolonner tåler derimot gjerne 1-100 μg analytt.)

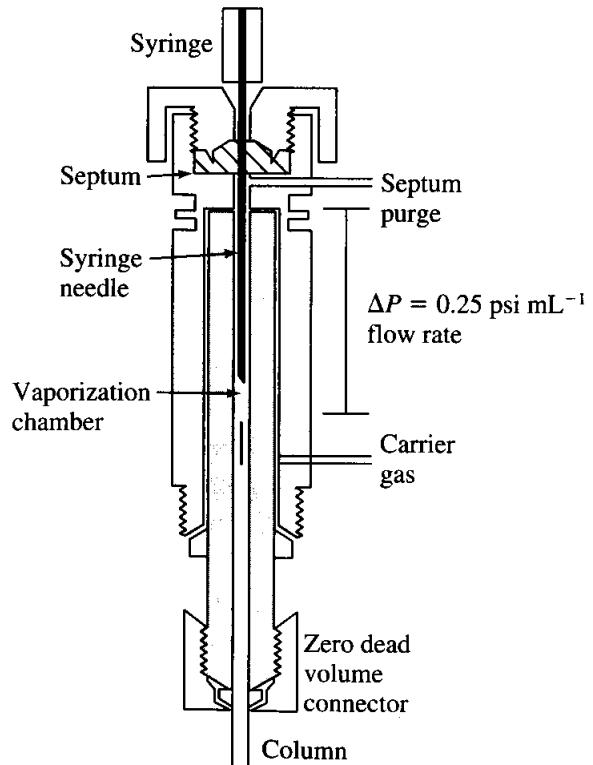
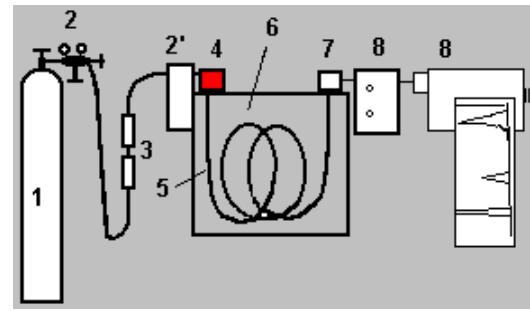

Fig. fra læreboken (SWHC8 (2004))

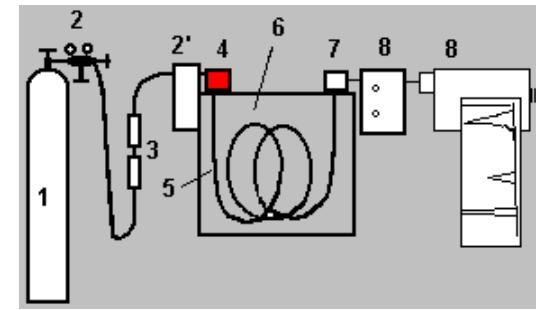
3. Korte innføringer til spesifikke teknikker

3. B. Gasskromatografi (GC)

3.B. b) Instrumentering for gasskromatografi :

3.B.b. 4. Prøveapplisering / GC-injektor

(Blander prøven inn i MF før kolonna)

Injeksjon kan skje manuelt,
men Automat-injektorer ("autosamplers") av i dag
er bedre:

- mer presis,
- mer pålitelig og
- har "lengre driftstid".

Autosampler er roboter som velger og håndterer prøve og appliserer med sprøyte - gjør det samme som man ellers gjør manuelt

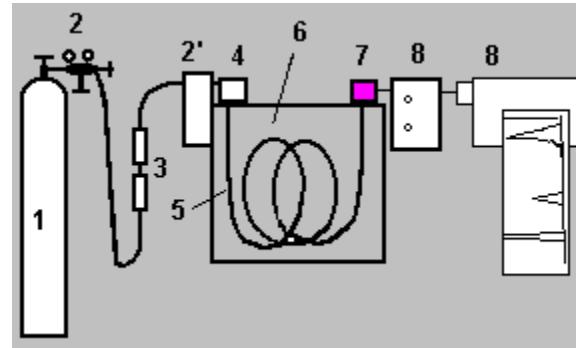
- bare under computer-kontroll
- og
- bedre.

3. Korte innføringer til spesifikke teknikker

3. B. Gasskromatografi (GC)

3.B. b) Instrumentering for gasskromatografi :

3.B.b. 7. Detektor

Skal måle konsentrasjonen (eller masse-strømmen) av analytter i mobilfasen ved kolonneutgangen

→ registrerer detektorsignal som funksjon av tid = kromatogrammet.

Det måles en fysisk egenskap som har sammenheng (helst kvantitativ) med analyttens konsentrasjon.

Mest brukt i GC :

Flammeioniseringsdetektor, **FID**

Måler (endringer i) ledningsevne i en hydrogen-flamme, når organiske analytter forbrennes etter at de ble eluert fra GC-kolonna.

Flere andre detektorer brukes en god del ved GC : bl.a.

- varmetråds-detektoren (TCD, universell),
  - elektronaffinitets-detektoren (ECD, selektiv),
  - massespektrometeret (MS, for GC/MS, universell eller selektiv, avh. av bruksmåten).
- etc.

3. Korte innføringer til spesifikke teknikker

3. B. Gasskromatografi (GC)

3.B. b) Instrumentering for gasskromatografi :

3.B.b. 7. Detektor

Mest brukt i GC :

Flammeioniseringsdetektor, **FID**

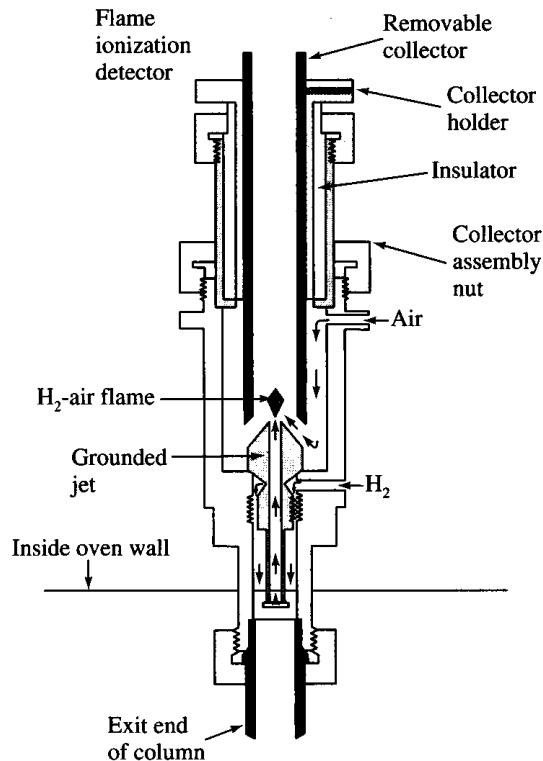
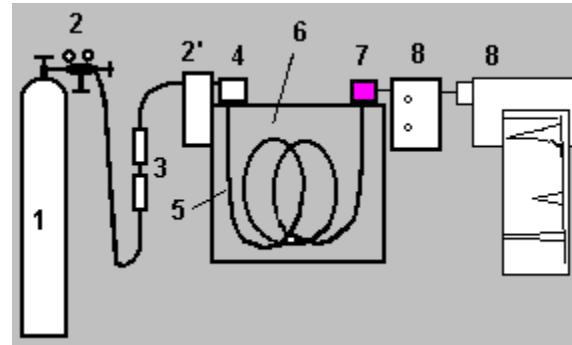

Fig. fra læreboken (SWHC8 (2004))

I flammeioniseringsdetektor FID: Eluentene sendes inn i en hydrogenflamme, Flammen brenner normalt uten dannelse av ioner/elektroner (ikke elektrisk ledende). Organiske stoffer derimot danner (litt) ladede mellomprodukter ved forbrenning . Disse detekteres som en svak strøm (pA) i et elektrisk felt (flammespiss - kollektor).

TABLE 31-1
Gas Chromatographic Detectors

Type	Applicable Samples	Typical Detection Limit
Flame ionization	Hydrocarbons	0.2 pg/s
Thermal conductivity	Universal detector	500 pg/mL
Electron capture	Halogenated compounds	5 fg/s
Mass spectrometer	Tunable for any species	0.25–100 pg
Thermionic	Nitrogen and phosphorous compounds	0.1 pg/s (P) 1 pg/s (N)
Electrolytic conductivity (Hall)	Compounds containing halogens, sulfur, or nitrogen	0.5 pg Cl/s 2 pg S/s 4 pg N/s
Photoionization	Compounds ionized by UV radiation	2 pg C/s
Fourier transform IR	Organic compounds	0.2 to 40 ng

Fra læreboken (SWHC8 (2004))